

การศึกษาระดับความรู้ความเข้าใจและปัจจัยที่ส่งผลต่อการเรียนรู้วัฒนธรรมไทย
ของนักศึกษาแลกเปลี่ยนชาวจีน มหาวิทยาลัยหัวเฉียวเฉลิมพระเกียรติ
A Study of Cognition and Factors Affecting Learning Thai Culture of Chinese
Exchange Students in Huachiew Chalermprakiet University

วิไล ธรรมวาจา (Wilai Thamvaja)

คณะศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยหัวเฉียวเฉลิมพระเกียรติ

Faculty of Liberal Arts, Huachiew Chalermprakiet University

Received: May 11, 2021, Revised: July 18, 2021, Accepted: July 28, 2021

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับวัฒนธรรมไทยของนักศึกษาแลกเปลี่ยนชาวจีน 2) ศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อการเรียนรู้วัฒนธรรมไทยของนักศึกษาแลกเปลี่ยนชาวจีน และ 3) ศึกษาแนวทางการพัฒนาการจัดการเรียนการสอนวัฒนธรรมไทยให้นักศึกษาแลกเปลี่ยนชาวจีน ใช้วิธีวิจัยแบบผสมผสาน โดยเลือกกลุ่มตัวอย่างแบบเจาะจง ได้แก่ นักศึกษาแลกเปลี่ยนชาวจีน จำนวน 45 คน และอาจารย์ประจำสาขาวิชาภาษาและวัฒนธรรมไทย จำนวน 5 คน เครื่องมือวิจัยคือ แบบทดสอบ แบบสอบถาม และแบบสัมภาษณ์ โดยใช้ค่าสถิติ ได้แก่ ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ความถี่ ค่าร้อยละ และค่า t-test แบบ Dependent Sample นำมาแปลผลข้อมูล

ผลการศึกษาพบว่า 1) ระดับความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับวัฒนธรรมไทยของนักศึกษาแลกเปลี่ยนชาวจีน มีค่าเฉลี่ยร้อยละ 73.73 อยู่ในเกณฑ์ระดับดี โดยมีคะแนนหลังการเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 2) ปัจจัยสนับสนุนที่ส่งผลต่อความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับวัฒนธรรมไทยของนักศึกษาแลกเปลี่ยนชาวจีน เรียงลำดับจากมากไปน้อย ได้แก่ ปัจจัยด้านผู้สอน ปัจจัยด้านการจัดการเรียนการสอน ปัจจัยด้านผู้เรียน และปัจจัยด้านสภาพแวดล้อม และ 3) แนวทางการพัฒนาการจัดการเรียนการสอนวัฒนธรรมไทยให้นักศึกษาแลกเปลี่ยนชาวจีน พบว่า ผู้เรียนควรพัฒนาทักษะการสื่อสารภาษาไทย ผู้สอนควรพัฒนาทักษะการสื่อสารภาษาที่สองและสาม ปรับเนื้อหาให้เหมาะสมกับระดับความสามารถของผู้เรียน สร้างบรรยากาศที่เอื้อต่อการเรียนรู้วัฒนธรรมไทยและใช้สิ่งแวดล้อมรอบตัวเป็นฐานในการการเรียนรู้วัฒนธรรมไทย

คำสำคัญ : วัฒนธรรมไทย การเรียนรู้ นักศึกษาแลกเปลี่ยน

Abstract

This research aims to: 1) study the level of Thai culture knowledge for Chinese exchange students, 2) study factors affecting Thai culture learning of Chinese exchange students, and 3) study guidelines for development of teaching management of Thai Culture for Chinese exchange students using a mixed method. The sample consisted of 45 Chinese exchange students

and 5 teachers in Thai language and culture class. The research tools used were test, questionnaire, and an interview. The statistics used were the mean, standard deviation, frequency value, percentage and the dependent t-test.

The results of this study revealed that: 1) The knowledge's level about Thai culture of Chinese exchange students were in average of 73.73 percent, good level, had a statistically higher scores than before learning with 0.01 level of significance. 2) Supporting factors affecting Thai culture learning of Chinese exchange students can be rank from the highest to the lowest level as follows: teacher factor, teaching management factor, learner factor, and environmental factor. 3) The guidelines for the development of teaching management of Thai culture for Chinese exchange students show that learners should develop Thai communication skills. In addition, teachers should develop second and third language communication skills, revise content to match the skill level of the learners, and create an atmosphere conducive to learning Thai Culture and use surrounding environment as a base for learning Thai culture.

Keywords: Thai culture, Learning, Exchange students

บทนำ

การจัดการเรียนการสอนภาษาไทยสำหรับชาวต่างชาติเกิดขึ้นทั่วทุกภูมิภาคของประเทศไทย มีการแข่งขันค่อนข้างสูง และมีผู้เรียนต่างชาติให้ความสนใจเป็นจำนวนมาก ไม่ว่าจะเป็นชาวเวียดนาม ญี่ปุ่น เกาหลี หรือจีน เราจึงพบเห็นหลักสูตรด้านการเรียนการสอนภาษาไทยในฐานะภาษาที่สองในสถาบันการศึกษาหลายแห่งของประเทศไทย โดยชาวจีนถือเป็นกลุ่มผู้เรียนต่างชาติหลักที่ให้ความสนใจเรียนภาษาไทยเป็นจำนวนมาก (วิไล ธรรมวาจา, 2561, น. 30) ดังจะเห็นได้จากมหาวิทยาลัยในแต่ละมณฑลของสาธารณรัฐประชาชนจีนมีหลักสูตรการสอนภาษาไทย เช่น มหาวิทยาลัยของมณฑลยูนนาน มหาวิทยาลัยของมณฑลกวางซี มหาวิทยาลัยของมณฑลเสฉวน เป็นต้น (Fan Chunxia, 2560, น. 1) และมหาวิทยาลัยที่มีการจัดการเรียนการสอนวิชาภาษาไทยเหล่านี้ก็มักจะตกลงทำความร่วมมือกับสถาบันการศึกษาต่าง ๆ ในประเทศไทย ในลักษณะของการลงนามความร่วมมือ (MOU) ระหว่างกัน ทั้งในรูปแบบโครงการแลกเปลี่ยนนักศึกษาหลักสูตรระยะสั้นและหลักสูตรระยะยาว เพื่อตอบสนองความต้องการของผู้เรียนชาวจีนที่ต้องการเข้ามาเรียนต่อปริญญาตรีในประเทศไทย ซึ่งการดำเนินงานลักษณะนี้มีมาอย่างต่อเนื่องและยาวนานมากกว่าสิบปีแล้ว

มหาวิทยาลัยหัวเฉียวเฉลิมพระเกียรติ เป็นสถาบันการศึกษาที่ให้ความสำคัญในการสร้างความสัมพันธ์อันดีระหว่างประเทศไทยกับประเทศจีนมาช้านาน โดยเฉพาะในด้านการจัดการศึกษานั้น มีข้อตกลงความร่วมมือแลกเปลี่ยนอาจารย์กับนักศึกษาร่วมกับมหาวิทยาลัยชั้นนำในสาธารณรัฐประชาชนจีนมากกว่า 40 แห่ง เช่น มหาวิทยาลัยเป่ย์ปู้วาน มหาวิทยาลัยชนชาติกวางซี มหาวิทยาลัยภาษาต่างประเทศกวางซี มหาวิทยาลัยเศรษฐศาสตร์และการเงินยูนนาน มหาวิทยาลัยครุศาสตร์อวิ๋นหลิน มหาวิทยาลัยเหอโจว มหาวิทยาลัยภาษาต่างประเทศเจ้อเจียง เยว่ซีว่ สถาบันเซียงซือหู-มหาวิทยาลัยชนชาติกวางซี และวิทยาลัยการแปลฉงชิ่งหนานฟาง เป็นต้น ซึ่งแต่ละปีจะมี

จำนวนนักศึกษาแลกเปลี่ยนชาวจีนจำนวนมากเดินทางมาศึกษาแลกเปลี่ยนภาษาและวัฒนธรรมไทย ภาษาอังกฤษ การท่องเที่ยว และบริหารธุรกิจ โดยเฉพาะการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ภาษาและวัฒนธรรมไทย เป็นสิ่งที่นักศึกษาชาวจีนให้ความสนใจและมีจำนวนผู้เรียนเพิ่มมากขึ้นทุกปีการศึกษา ซึ่งรับเข้าด้วยวิธีการสอบคัดเลือก วิธีเทียบโอน และรับเข้าตามโครงการพิเศษ

หลักสูตรศิลปศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาการสื่อสารภาษาไทยเป็นภาษาที่สอง มหาวิทยาลัยหัวเฉียวเฉลิมพระเกียรติ เปิดดำเนินการสอนมาตั้งแต่ปีการศึกษา 2551 เพื่อรองรับผู้เรียนต่างชาติที่ประสงค์จะแลกเปลี่ยนเรียนรู้ภาษาไทย เป็นหลักสูตรที่มุ่งให้ผู้เรียนสามารถสื่อสารภาษาไทยในฐานะที่เป็นภาษาที่สองได้อย่างถูกต้องและชัดเจน ตามบริบทของสังคมและวัฒนธรรมไทย ทั้งยังสามารถบูรณาการความรู้ภาษาไทยไปใช้ร่วมกับศาสตร์อื่นได้ มีความรู้จริงในภาษาไทย และสามารถสื่อสารภาษาไทยเป็นภาษาที่สองบนพื้นฐานวัฒนธรรมการใช้ภาษาได้อย่างมีประสิทธิภาพ (มหาวิทยาลัยหัวเฉียวเฉลิมพระเกียรติ, 2560, น. 6) ดังนั้น การกำหนดรายวิชาต่าง ๆ ของหลักสูตรจึงตอบสนองวัตถุประสงค์ของหลักสูตรเป็นสำคัญ โดยเน้นการจัดเรียนการสอนลักษณะการบูรณาการทักษะทางภาษาไทยกับการเข้าใจวัฒนธรรมไทย

ภาษากับวัฒนธรรมเป็นสิ่งที่มีความสัมพันธ์กันอย่างแยกไม่ออก เพราะภาษาเป็นเครื่องมือในการถ่ายทอด วัฒนธรรมของคนในสังคม การเรียนรู้ภาษาต่างประเทศจึงต้องเรียนรู้และทำความเข้าใจวัฒนธรรมของคนในสังคม นั้น ๆ ควบคู่กันไป ซึ่งคำว่า “วัฒนธรรม” ก็หมายถึงสิ่งที่เกี่ยวข้องกับวิถีชีวิตของมนุษย์ในสังคม ไม่ว่าจะเป็น ขนบธรรมเนียม ประเพณี ศาสนา จริยธรรม ความเป็นอยู่ ตลอดจนค่านิยมและความเชื่อต่าง ๆ ซึ่งถือเป็นสิ่งที่แสดงออกถึงความเจริญ เป็นมรดกทางสังคมที่ถ่ายทอดสืบต่อกันมาและคงรักษาไว้ให้เจริญงอกงาม ดังนั้น การเรียนรู้ วัฒนธรรมของเจ้าของภาษาจึงเป็นสิ่งจำเป็นสำหรับผู้เรียนต่างชาติ เพื่อที่จะเข้าใจวิถีชีวิตและความรู้สึกนึกคิดของคน ในสังคมนั้น ๆ จนสามารถยอมรับและปรับตัวให้เข้ากับสังคมใหม่ได้ง่ายขึ้น

วัฒนธรรมไทยมีความเป็นเอกลักษณ์ประจำชาติและมีอิทธิพลต่อวิถีการดำเนินชีวิตของกลุ่มบุคคลต่าง ๆ ใน สังคม เพราะประเทศไทยมีพระมหากษัตริย์เป็นประมุข มีศาสนาพุทธเป็นศาสนาประจำชาติ มีภาษาของตนเอง มีศิลปกรรมและขนบประเพณี ตลอดจนมีความเชื่อในเรื่องการทำบุญและประกอบกรกุศล สิ่งต่าง ๆ เหล่านี้ มีอิทธิพลต่อการดำรงชีวิตของคนไทย การให้ความสำคัญกับการเรียนรู้วัฒนธรรมตามบริบททางสังคมหรือวัฒนธรรม ของเจ้าของภาษา จะทำให้ผู้เรียนเข้าใจระบบกฎเกณฑ์และหน้าที่ของภาษาอย่างมีประสิทธิภาพ นำไปสู่การใช้ภาษา สื่อสารที่ถูกต้องและเหมาะสมต่อไป ซึ่งผลการวิเคราะห์เนื้อหาของรายวิชาต่าง ๆ ในหลักสูตรศิลปศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาการสื่อสารภาษาไทยเป็นภาษาที่สอง มหาวิทยาลัยหัวเฉียวเฉลิมพระเกียรติ ของ FAN CHUNXIA (2560) สรุปได้ว่าเนื้อหาเกี่ยวกับวัฒนธรรมไทยได้สอดแทรกอยู่ในกระบวนการจัดการเรียนการสอนของรายวิชาต่าง ๆ ใน หลักสูตรศิลปศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาการสื่อสารภาษาไทยเป็นภาษาที่สอง มหาวิทยาลัยหัวเฉียวเฉลิมพระเกียรติ เพื่อให้ นักศึกษาแลกเปลี่ยนชาวจีนได้ตระหนักรู้อย่างถ่องแท้และสามารถใช้ชีวิตในสังคมไทยได้อย่างปกติสุข แต่ทั้งนี้ ทั้งนี้ ระดับของผลการเรียนรู้วัฒนธรรมไทยจะมากหรือน้อยเพียงใด ย่อมขึ้นอยู่กับปัจจัยต่าง ๆ ที่เป็นส่วนสนับสนุน และเป็นอุปสรรคปัญหาด้วย

ด้วยเหตุผลดังกล่าวข้างต้น ผู้วิจัยจึงเลือกเก็บข้อมูลจากกลุ่มนักศึกษาแลกเปลี่ยนชาวจีนที่ศึกษาในหลักสูตร ศิลปศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาการสื่อสารภาษาไทยเป็นภาษาที่สอง มหาวิทยาลัยหัวเฉียวเฉลิมพระเกียรติ เพื่อศึกษา ระดับความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับวัฒนธรรมไทย และวิเคราะห์ปัจจัยที่มีผลต่อการเรียนรู้วัฒนธรรมไทยของนักศึกษา

แลกเปลี่ยนชาวจีน มหาวิทยาลัยหัวเฉียวเฉลิมพระเกียรติ รวมทั้งศึกษาแนวทางการเรียนการสอนวัฒนธรรมไทยให้มีประสิทธิภาพดียิ่งขึ้นต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาระดับความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับวัฒนธรรมไทยของนักศึกษาแลกเปลี่ยนชาวจีน มหาวิทยาลัยหัวเฉียวเฉลิมพระเกียรติ
2. เพื่อศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อการเรียนรู้วัฒนธรรมไทยของนักศึกษาแลกเปลี่ยนชาวจีน มหาวิทยาลัยหัวเฉียวเฉลิมพระเกียรติ
3. เพื่อศึกษาแนวทางการจัดการเรียนการสอนวัฒนธรรมไทยให้แก่นักศึกษาแลกเปลี่ยนชาวจีน มหาวิทยาลัยหัวเฉียวเฉลิมพระเกียรติ

สมมุติฐานการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้มีสมมุติฐาน คือ ระดับความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับวัฒนธรรมไทยของนักศึกษาแลกเปลี่ยนชาวจีน หลักสูตรศิลปศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาการสื่อสารภาษาไทยเป็นภาษาที่สอง มหาวิทยาลัยหัวเฉียวเฉลิมพระเกียรติ อยู่ในเกณฑ์ระดับดี

วิธีดำเนินการวิจัย

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่างในการวิจัย แบ่งเป็น 2 กลุ่ม ได้แก่

1.1 นักศึกษาแลกเปลี่ยนชาวจีน โดยผู้วิจัยเลือกแบบเจาะจง เป็นนักศึกษาจีนในโครงการแลกเปลี่ยนจีน-ไทย วิชาเอกภาษาไทย ที่ศึกษาในหลักสูตรศิลปศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาการสื่อสารภาษาไทยเป็นภาษาที่สอง มหาวิทยาลัยหัวเฉียวเฉลิมพระเกียรติ และมีระยะเวลาการศึกษา 1 ปีการศึกษา จำนวน 45 คน ซึ่งเป็นกลุ่มตัวอย่างที่เป็นไปตามวัตถุประสงค์ของการวิจัย

1.2 อาจารย์ผู้สอนภาษาไทยให้แก่ชาวต่างชาติ เป็นอาจารย์ประจำสาขาวิชาภาษาและวัฒนธรรมไทย คณะศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยหัวเฉียวเฉลิมพระเกียรติ โดยผู้วิจัยเลือกแบบเจาะจง เป็นอาจารย์ชาวไทยที่รับผิดชอบการสอนในรายวิชาหลักที่มีเนื้อหาเกี่ยวกับวัฒนธรรม จำนวน 5 คน

2. การเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยสร้างและพัฒนาเครื่องมือวิจัย 3 ฉบับ สำหรับใช้เก็บข้อมูล ได้แก่

2.1 แบบทดสอบ สำหรับวัดระดับความรู้และความเข้าใจเกี่ยวกับวัฒนธรรมไทยของนักศึกษาแลกเปลี่ยนชาวจีน ซึ่งเป็นแบบเลือกตอบ จำนวน 100 ข้อ มีเนื้อหาเกี่ยวกับข้อมูลพื้นฐานของประเทศไทย ภาษา มารยาทในสังคม ขนบประเพณี อาหารไทย ดนตรีและศิลปะการแสดง สถานที่ท่องเที่ยวไทย ค่านิยมและความเชื่อ และเรื่องอื่น ซึ่งผู้วิจัยนำไปตรวจสอบคุณภาพด้านความเที่ยงตรงของเนื้อหาโดยผู้เชี่ยวชาญ 3 คน ได้ค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) 0.92 จากนั้นนำไปทดสอบกับกลุ่มทดลองครั้งที่ 1 จำนวน 20 คน ได้ค่าความยากง่าย (p) อยู่ระหว่าง 0.20-0.80 และมีค่าอำนาจจำแนก(r) .20 ขึ้นไป และทดสอบกับกลุ่มทดลองครั้งที่ 2 จำนวน 30 คน โดยใช้ค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (Alpha Coefficient) ตามวิธีของครอนบาค ได้ค่าความเชื่อมั่นที่ 0.853 จัดพิมพ์เป็นฉบับสมบูรณ์แล้วจึงนำไปใช้เก็บข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างที่เป็นนักศึกษาแลกเปลี่ยนชาวจีน จำนวน 45 คน แบ่งเป็น 2 ครั้ง คือ ทำแบบทดสอบครั้งที่ 1 ในเดือนสิงหาคม 2563 เพื่อทดสอบระดับความรู้พื้นฐานก่อนเข้าศึกษา และเก็บข้อมูลอีกครั้งหลังครบ 1 ปีการศึกษา

โดยให้ทำแบบทดสอบครั้งที่ 2 ในเดือนเมษายน 2564 ซึ่งผู้วิจัยใช้แบบทดสอบชุดเดิม เพื่อทดสอบระดับความรู้หลังเข้าศึกษา

2.2 แบบสอบถาม สำหรับเก็บรวบรวมข้อมูลจากนักศึกษาแลกเปลี่ยนชาวจีน เกี่ยวกับปัจจัยสนับสนุนที่มีผลต่อการเรียนรู้วัฒนธรรมไทย และข้อคิดเห็นเกี่ยวกับปัญหาและอุปสรรคต่อการเรียนรู้วัฒนธรรม แบ่งเป็น 3 ตอน คือ ตอนที่ 1 เกี่ยวกับข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม เป็นแบบสอบถามปลายปิดและปลายเปิด ตอนที่ 2 ปัจจัยสนับสนุนที่ส่งผลต่อการเรียนรู้วัฒนธรรมไทย เป็นแบบสอบถามปลายปิดแบบมาตราส่วนประมาณค่าแบบลิเคิร์ท (Likert Ration Scales) 5 ระดับ แบ่งเป็น 4 ปัจจัยหลัก คือ ปัจจัยด้านผู้เรียน ปัจจัยได้ด้านผู้สอน ปัจจัยด้านการจัดการเรียนการสอน และปัจจัยด้านสภาพแวดล้อม ส่วนตอนที่ 3 ความคิดเห็นเกี่ยวกับปัญหาและอุปสรรคต่อการเรียนรู้วัฒนธรรมไทย แนวทางการแก้ไข และข้อเสนอแนะอื่น ๆ เป็นแบบสอบถามปลายเปิด ซึ่งผู้วิจัยนำไปตรวจสอบคุณภาพด้านความเที่ยงตรงของเนื้อหาโดยผู้เชี่ยวชาญ 3 คน ได้ค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) 0.94 จากนั้นนำไปทดสอบกับกลุ่มทดลองครั้งที่ 1 จำนวน 20 คน ได้ค่าอำนาจจำแนก (r) .20 ขึ้นไปทุกข้อ และทดสอบกับกลุ่มทดลองครั้งที่ 2 จำนวน 30 คน โดยใช้ค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (Alpha Coefficient) ตามวิธีของครอนบาค ได้ค่าความเชื่อมั่นที่ 0.973 จัดพิมพ์เป็นฉบับสมบูรณ์แล้วจึงนำไปใช้เก็บข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างที่เป็นนักศึกษาแลกเปลี่ยนชาวจีน จำนวน 45 คน ในเดือนเมษายน-พฤษภาคม 2564

2.3 แบบสัมภาษณ์ สำหรับเก็บรวบรวมข้อมูลจากอาจารย์ประจำสาขาวิชาภาษาและวัฒนธรรมไทย ที่รับผิดชอบการสอนในรายวิชาที่เกี่ยวข้องกับหัวข้อทางด้านวัฒนธรรม เกี่ยวกับแนวทางแก้ไขปัญหามอุปสรรคและแนวทางการพัฒนาการจัดการเรียนการสอนวัฒนธรรมไทยให้แก่ผู้เรียนต่างชาติ เป็นคำถามปลายเปิด ซึ่งผู้วิจัยนำไปตรวจสอบคุณภาพด้านความเที่ยงตรงของเนื้อหาโดยผู้เชี่ยวชาญ 3 คน ได้ค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) 0.83 จัดพิมพ์เป็นฉบับสมบูรณ์แล้วจึงนำไปใช้เก็บข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างที่เป็นผู้สอนรายวิชาหลักที่มีเนื้อหาเกี่ยวกับวัฒนธรรม จำนวน 5 คน ในเดือนพฤษภาคม 2564 เพื่อสอบถามแนวทางแก้ไขและแนวทางการพัฒนาการจัดการเรียนการสอน แล้วนำเสนอผลการวิเคราะห์

3. การวิเคราะห์ข้อมูล ผู้วิจัยวิเคราะห์ข้อมูล และใช้สถิติในการวิเคราะห์ข้อมูลตามลำดับ ดังนี้

3.1 วิเคราะห์ข้อมูลที่ได้จากแบบทดสอบ โดยใช้วิธีการวิจัยเชิงปริมาณ นำผลคะแนนที่ได้มาแปลความหมายตามเกณฑ์ร้อยละ เพื่อหาการระดับความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับวัฒนธรรมไทย จากนั้นจึงวิเคราะห์ผลคะแนนก่อนและหลัง โดยแปลผลดังนี้

- ร้อยละ 80–100 หมายถึง ระดับการเรียนรู้วัฒนธรรมไทยอยู่ในระดับดีมาก
- ร้อยละ 70–79 หมายถึง ระดับการเรียนรู้วัฒนธรรมไทยอยู่ในระดับดี
- ร้อยละ 60–69 หมายถึง ระดับการเรียนรู้วัฒนธรรมไทยอยู่ในระดับปานกลาง
- ร้อยละ 50–59 หมายถึง ระดับการเรียนรู้วัฒนธรรมไทยอยู่ในระดับน้อย
- ร้อยละ 0–49 หมายถึง ระดับการเรียนรู้วัฒนธรรมไทยอยู่ในระดับต่ำกว่าเกณฑ์

3.2 วิเคราะห์ข้อมูลที่ได้จากแบบสอบถาม แบ่งเป็น ข้อมูลจากแบบสอบถามปลายปิด จะใช้วิธีการวิจัยเชิงปริมาณ โดยนำผลมาหาเฉลี่ย และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ส่วนข้อมูลที่ได้จากแบบสอบถามปลายเปิด จะใช้วิธีวิจัยเชิงคุณภาพเพื่ออธิบายปัญหาและอุปสรรคที่มีผลต่อการเรียนรู้วัฒนธรรมไทยของนักศึกษาแลกเปลี่ยนชาวจีน รวมทั้งข้อเสนอแนะอื่น ๆ โดยแปลผลดังนี้

ค่าเฉลี่ย 4.51-5.00	หมายถึง	ระดับดีมาก
ค่าเฉลี่ย 3.51-4.50	หมายถึง	ระดับดี
ค่าเฉลี่ย 2.51-3.50	หมายถึง	ระดับปานกลาง
ค่าเฉลี่ย 1.51-2.50	หมายถึง	ระดับน้อย
ค่าเฉลี่ย 1.00-1.50	หมายถึง	ระดับน้อยที่สุด

3.3 วิเคราะห์ข้อมูลที่ได้จากแบบสัมภาษณ์ โดยใช้วิธีวิจัยเชิงคุณภาพ เพื่อนำเสนอแนวทางแก้ไขปัญหา และแนวทางการพัฒนาการจัดการเรียนการสอนให้เกิดความเข้าใจวัฒนธรรมไทยที่ถูกต้องและมีประสิทธิภาพดียิ่งขึ้นต่อไป โดยพิจารณาความสอดคล้องกับปัญหาและอุปสรรคที่เกิดขึ้น

ผลการวิจัย

จากการศึกษาวิจัยเรื่อง การเรียนรู้วัฒนธรรมไทยของนักศึกษาแลกเปลี่ยนชาวจีน มหาวิทยาลัยหัวเฉียวเฉลิมพระเกียรติ มีผลสรุปดังนี้

1. ผลจากการศึกษาข้อมูลเชิงปริมาณ

1.1 การวิเคราะห์ระดับความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับวัฒนธรรมไทยของนักศึกษาแลกเปลี่ยนชาวจีน หลักสูตรศิลปศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาการสื่อสารภาษาไทยเป็นภาษาที่สอง มหาวิทยาลัยหัวเฉียวเฉลิมพระเกียรติ พบว่า กลุ่มตัวอย่างมีระดับความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับวัฒนธรรมไทย คิดเป็นร้อยละ 73.73 อยู่ในเกณฑ์ระดับดี เป็นไปตามสมมุติฐานที่ตั้งไว้ ซึ่งมีผู้ได้คะแนนสูงสุด 95 คะแนน และได้คะแนนต่ำสุด 46 คะแนน ดังปรากฏในตารางที่ 1

ตารางที่ 1 แสดงผลการเปรียบเทียบระดับความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับวัฒนธรรมไทย ก่อนและหลัง

ลำดับที่	คะแนนการทดสอบ	
	ก่อนเรียน (100 คะแนน)	หลังเรียน (100 คะแนน)
1	52	79
2	44	83
3	52	94
4	44	79
5	36	54
6	36	83
7	39	59
8	42	84
9	35	77
10	42	86

ลำดับที่	คะแนนการทดสอบ	
	ก่อนเรียน (100 คะแนน)	หลังเรียน (100 คะแนน)
11	35	86
12	40	90
13	34	95
14	46	76
15	47	59
16	53	91
17	36	59
18	43	85
19	49	55
20	27	93

ลำดับที่	คะแนนการทดสอบ		ลำดับที่	คะแนนการทดสอบ	
	ก่อนเรียน (100 คะแนน)	หลังเรียน (100 คะแนน)		ก่อนเรียน (100 คะแนน)	หลังเรียน (100 คะแนน)
21	38	57	34	48	76
22	53	71	35	48	63
23	37	80	36	34	83
24	48	90	37	42	51
25	48	81	38	48	46
26	39	58	39	38	55
27	62	85	40	49	60
28	53	73	41	43	54
29	55	81	42	45	72
30	33	60	43	40	60
31	41	78	44	52	84
32	45	59	45	60	95
33	38	79			
คะแนนรวม				1,969	3,318
คะแนนเฉลี่ย/ร้อยละ				43.76	73.73

1.2 การวิเคราะห์เปรียบเทียบระดับความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับวัฒนธรรมไทยของนักศึกษาแลกเปลี่ยนชาวจีน มหาวิทยาลัยหัวเฉียวเฉลิมพระเกียรติ ก่อนและหลังจากเข้าศึกษาในหลักสูตร ศศ.บ.การสื่อสารภาษาไทยเป็นภาษาที่สอง พบว่า มีความก้าวหน้าขึ้น ดังจะเห็นได้จากที่ผู้เรียนมีคะแนนการทดสอบหลังการเรียนสูงกว่าก่อนเรียน และยังแสดงให้เห็นว่าผู้เรียนมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับวัฒนธรรมไทยสูงขึ้นอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 ดังปรากฏในตารางที่ 2

ตารางที่ 2 แสดงผลการหาค่า t-test แบบ Dependent Sample

ผลคะแนน	N	$\bar{X}$	S.D.	t	Sig
ก่อนเรียน	100	43.76	7.544	-13.391	.000**
หลังเรียน	100	73.73	14.028		

**มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

1.3 การวิเคราะห์ปัจจัยสนับสนุนที่ส่งผลต่อการเรียนรู้วัฒนธรรมไทยของนักศึกษาแลกเปลี่ยนชาวจีน มหาวิทยาลัยหัวเฉียวเฉลิมพระเกียรติ พบว่า กลุ่มตัวอย่างที่เป็นนักศึกษาแลกเปลี่ยนชาวจีนมีระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับปัจจัยสนับสนุนที่ส่งผลต่อความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับวัฒนธรรมไทย อยู่ในระดับดี-ดีมาก โดยมีค่าเฉลี่ยระหว่าง 4.13-4.65 สามารถเรียงลำดับจากค่าเฉลี่ยสูงสุดไปต่ำสุด ได้แก่ ด้านผู้สอน มีค่าเฉลี่ย 4.65 อยู่ในเกณฑ์

ระดับดีมาก รองลงมาคือ ด้านการจัดการเรียนการสอน มีค่าเฉลี่ย 4.50 อยู่ในเกณฑ์ระดับดี ด้านผู้เรียน มีค่าเฉลี่ย 4.24 อยู่ในเกณฑ์ระดับดี และด้านสภาพแวดล้อม มีค่าเฉลี่ย 4.13 อยู่ในเกณฑ์ระดับดี ตามลำดับ ดังปรากฏในตารางที่ 3-6 ดังนี้

ตารางที่ 3 แสดงค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของปัจจัยสนับสนุน ด้านผู้สอน

ปัจจัยด้านผู้สอน	ค่าสถิติ		แปลผล	ลำดับ
	$\bar{X}$	S.D.		
1. ผู้สอนมีความรอบรู้ในเนื้อหาวัฒนธรรมไทยเป็นอย่างดี	4.91	0.29	ดีมาก	1
2. ผู้สอนอธิบายเนื้อหาวัฒนธรรมไทยให้นักศึกษาเข้าใจได้ง่าย	4.60	0.58	ดีมาก	7
3. ผู้สอนมีวิธีการสอนที่หลากหลายที่ช่วยให้นักศึกษาเข้าใจเรื่องราวเกี่ยวกับวัฒนธรรมไทยได้ดีขึ้น	4.69	0.47	ดีมาก	3
4. ผู้สอนมอบหมายงานเพื่อส่งเสริมการเรียนรู้วัฒนธรรมไทยให้นักศึกษาอย่างเหมาะสม	4.56	0.66	ดีมาก	8
5. ผู้สอนให้ข้อเสนอแนะที่ดี เมื่อนักศึกษาเกิดความสงสัยเกี่ยวกับวัฒนธรรมไทยที่ตนได้รับรู้หรือไม่ทราบวิธีการปฏิบัติตนให้เหมาะสม	4.64	0.57	ดีมาก	4
6. ผู้สอนมีทัศนคติที่ดีต่อนักศึกษาในฐานะที่เป็นผู้เรียนต่างชาติ	4.82	0.39	ดีมาก	2
7. ผู้สอนเป็นแบบอย่างที่ดีของการเป็นผู้สอนเนื้อหาวัฒนธรรมไทย	4.62	0.78	ดีมาก	5
8. ผู้สอนประเมินผลการเรียนรู้วัฒนธรรมไทยของนักศึกษา	4.51	0.84	ดีมาก	10
9. ผู้สอนใช้คำถามที่ช่วยกระตุ้นให้นักศึกษารู้จักคิดวิเคราะห์ และทบทวนสิ่งที่ได้เรียนรู้เกี่ยวกับวัฒนธรรมไทย	4.56	0.84	ดีมาก	9
10. ผู้สอนมีส่วนที่ทำให้ นักศึกษารู้สึกสนใจหรืออยากเรียนรู้วัฒนธรรมไทยให้มากขึ้น	4.62	0.75	ดีมาก	6
รวมเฉลี่ย	4.65	0.12	ดีมาก	

ตารางที่ 4 แสดงค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของปัจจัยสนับสนุน ด้านการจัดการเรียนการสอน

ปัจจัยด้านการจัดการเรียนการสอน	ค่าสถิติ		แปลผล	ลำดับ
	$\bar{X}$	S.D.		
1. เนื้อหาทางวัฒนธรรมไทยที่นักศึกษาได้เรียนรู้นั้น มีความหลากหลาย	4.80	0.40	ดีมาก	1
2. เนื้อหาทางวัฒนธรรมส่วนใหญ่ที่นักศึกษาได้เรียนรู้นั้นตรงกับความต้องการของนักศึกษา	4.53	0.59	ดีมาก	9
3. เนื้อหาทางวัฒนธรรมที่นักศึกษาได้เรียนรู้นั้น ทำให้นักศึกษาเข้าใจวัฒนธรรมไทยเพิ่มมากขึ้น	4.73	0.50	ดีมาก	2

ปัจจัยด้านการจัดการเรียนการสอน	ค่าสถิติ		แปลผล	ลำดับ
	$\bar{X}$	S.D.		
4. เนื้อหาทางวัฒนธรรมไทยที่นักศึกษาได้เรียนรู้เน้นเอื้อประโยชน์ต่อการใช้ชีวิตประจำวันของนักศึกษา	4.31	0.95	ดี	14
5. เอกสารประกอบการเรียนในรายวิชาเกี่ยวกับวัฒนธรรมไทยมีส่วนช่วยให้นักศึกษาเข้าใจบทเรียนเพิ่มมากขึ้น	4.56	0.59	ดีมาก	7
6. รูปแบบของกิจกรรมในการเรียนการสอนทางวัฒนธรรมไทยมีความหลากหลาย	4.33	0.77	ดี	12
7. การฝึกปฏิบัติหรือฝึกทักษะต่าง ๆ ทำให้นักศึกษาใจวัฒนธรรมไทยเพิ่มขึ้น	4.73	0.54	ดีมาก	3
8. การจัดการเรียนการสอนเนื้อหาวัฒนธรรมไทยจะเน้นให้ผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง	4.51	0.66	ดีมาก	10
9. การจัดการเรียนการสอนเนื้อหาวัฒนธรรมไทย เน้นการเรียนรู้จากประสบการณ์หรือฝึกปฏิบัติมากกว่าบรรยายในห้องเรียน	4.60	0.65	ดีมาก	5
10. การมอบหมายงานต่าง ๆ ในรายวิชาที่เกี่ยวกับวัฒนธรรมไทย ผู้สอนจะให้คำแนะนำและมีการติดตาม	4.71	0.55	ดีมาก	4
11. สื่อการเรียนการสอนมีความหลากหลาย น่าสนใจ และทันสมัย เหมาะที่จะนำมาใช้สอนเนื้อหาทางวัฒนธรรมไทย	4.33	0.74	ดี	13
12. สื่อการเรียนการสอนต่าง ๆ ช่วยเพิ่มความเข้าใจเกี่ยวกับเนื้อหาทางวัฒนธรรมไทยให้นักศึกษาได้เป็นอย่างดี	4.56	0.62	ดีมาก	8
13. การเชิญวิทยากรบรรยายพิเศษในบางหัวข้อ ช่วยส่งเสริมความรู้ความเข้าใจให้นักศึกษามากยิ่งขึ้น	3.73	1.18	ดี	15
14. วิธีการประเมินผลการเรียนรู้วัฒนธรรมไทยมีหลายรูปแบบ ซึ่งมีส่วนสำคัญที่ทำให้นักศึกษาได้ทบทวนเนื้อหาจนเกิดความเข้าใจ	4.58	0.78	ดีมาก	6
15. นักศึกษาจะได้รับทราบผลการประเมินทุกครั้งที่ยื่นรายวิชาที่เกี่ยวกับวัฒนธรรมไทย เพื่อตรวจสอบความเข้าใจและแก้ไขข้อผิดพลาดต่าง ๆ	4.51	0.73	ดีมาก	11
รวมเฉลี่ย	4.50	0.26	ดี	

ตารางที่ 5 แสดงค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของปัจจัยสนับสนุน ด้านผู้เรียน

ปัจจัยด้านผู้เรียน	ค่าสถิติ		แปลผล	ลำดับ
	$\bar{X}$	S.D.		
1. นักศึกษาชื่นชอบการเรียนรู้วัฒนธรรมไทย	4.60	0.54	ดีมาก	2
2. นักศึกษาตระหนักถึงประโยชน์ของการเรียนรู้วัฒนธรรมไทย	4.31	0.70	ดี	6
3. นักศึกษาให้ความสำคัญกับการเรียนรู้วัฒนธรรมไทย	4.51	0.55	ดีมาก	3
4. นักศึกษามีความมุ่งมั่นตั้งใจที่จะเรียนรู้วัฒนธรรมไทย	4.38	0.68	ดี	4
5. นักศึกษากระตือรือร้นเมื่อเรียนหัวข้อเกี่ยวกับวัฒนธรรมไทย	4.27	0.81	ดี	7
6. นักศึกษาสนใจเรียนรู้วัฒนธรรมไทยด้วยตนเอง	4.62	0.65	ดีมาก	1
7. นักศึกษามีความสามารถในการสื่อสารภาษาไทยอยู่ในระดับที่ช่วยให้เข้าใจวัฒนธรรมไทยได้ดี	4.00	1.00	ดี	8
8. นักศึกษามีพื้นฐานความรู้เกี่ยวกับวัฒนธรรมไทยมาก่อนที่จะเดินทางมาศึกษาในประเทศไทย	3.64	0.86	ดี	10
9. นักศึกษานำความรู้ที่ได้จากการเรียนรู้วัฒนธรรมไทยไปปรับใช้ในชีวิตประจำวันได้	3.71	0.99	ดี	9
10. นักศึกษาตั้งใจเรียนรู้วัฒนธรรมไทยเพื่อเตรียมความพร้อมสำหรับการประกอบอาชีพในประเทศไทย	4.33	0.85	ดี	5
รวมเฉลี่ย	4.24	0.35	ดี	

ตารางที่ 6 แสดงค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของปัจจัยสนับสนุน ด้านสภาพแวดล้อม

ปัจจัยด้านสภาพแวดล้อม	ค่าสถิติ		แปลผล	ลำดับ
	$\bar{X}$	S.D.		
1. นักศึกษามีปฏิสัมพันธ์ทางสังคมกับเพื่อนคนไทย ครู หรือคนไทยอื่น ๆ จึงทำให้เข้าใจวัฒนธรรมไทยได้รวดเร็วและดีขึ้น	4.38	0.86	ดี	2
2. ห้องสมุดมีแหล่งค้นคว้าข้อมูลทางวัฒนธรรมไทยที่เพียงพอต่อความต้องการของนักศึกษา	3.96	0.90	ดี	13
3. ห้องสมุดมีสื่อการเรียนรู้ทางวัฒนธรรมไทยหลากหลายรูปแบบ	4.02	0.89	ดี	10
4. บรรยายภาคในหอเรียน เอื้อต่อการเรียนรู้วิชาเกี่ยวกับวัฒนธรรมไทยของนักศึกษาเป็นอย่างดี	4.36	0.77	ดี	3
5. จำนวนผู้เรียนในห้องเรียนของนักศึกษามีความเหมาะสม ไม่มากหรือน้อยเกินไป ทำให้ผู้สอนดูแลทั่วถึงและสะดวกในการจัดกิจกรรมส่งเสริมการเรียนรู้วัฒนธรรมไทยรูปแบบต่าง ๆ	4.29	0.89	ดี	5

ปัจจัยด้านสภาพแวดล้อม	ค่าสถิติ		แปลผล	ลำดับ
	$\bar{X}$	S.D.		
6. สภาพห้องเรียนและสิ่งอำนวยความสะดวกต่าง ๆ เหมาะสมกับการเรียนรู้วัฒนธรรมไทยของนักศึกษา	4.02	0.87	ดี	11
7. สภาพแวดล้อมรอบตัวของนักศึกษาเอื้อต่อการเรียนรู้วัฒนธรรมไทยได้เป็นอย่างดี	3.89	1.01	ดี	14
8. สภาพแวดล้อมภายในมหาวิทยาลัย ช่วยส่งเสริมความรู้ความเข้าใจทางด้านวัฒนธรรมไทยแก่นักศึกษา	4.31	0.76	ดี	4
9. สภาพแวดล้อมโดยรวม มีส่วนช่วยให้นักศึกษาเกิดความสนใจใฝ่เรียนรู้และเข้าใจวัฒนธรรมไทยเพิ่มมากขึ้น	4.27	0.75	ดี	6
10. สถานที่ฝึกงานที่หลักสูตรจัดให้นักศึกษานั้น มีความเหมาะสมและช่วยส่งเสริมการเรียนรู้วัฒนธรรมไทยเป็นอย่างดี	4.04	0.85	ดี	9
11. อาจารย์ที่ปรึกษาให้ความช่วยเหลือและแนะนำต่าง ๆ ทำให้นักศึกษาสามารถปรับตัวทางวัฒนธรรมได้ดี	4.44	0.69	ดี	1
12. ช่องทางการติดต่อสื่อสารกับอาจารย์ผู้สอนและอาจารย์ที่ปรึกษามีความหลากหลายและสะดวกต่อการขอคำแนะนำต่าง ๆ ที่เกี่ยวกับการเรียนรู้วัฒนธรรมไทย	4.20	0.81	ดี	7
13. นักศึกษาได้รับการแจ้งข่าวหรือประชาสัมพันธ์ เชิญชวนให้เข้าร่วมกิจกรรมต่าง ๆ ที่ส่งเสริมการเรียนรู้วัฒนธรรมไทยอย่างสม่ำเสมอ	4.00	0.98	ดี	12
14. นักศึกษามีโอกาสเข้าร่วมกิจกรรมทางวัฒนธรรมไทยในรูปแบบต่าง ๆ ที่มหาวิทยาลัยจัดขึ้น	3.76	1.30	ดี	15
15. มหาวิทยาลัยมีช่องทางให้นักศึกษาได้แสดงความรู้ความสามารถทางด้านวัฒนธรรมไทย	4.07	1.03	ดี	8
รวมเฉลี่ย	4.13	0.12	ดี	

2. ผลจากการศึกษาข้อมูลเชิงคุณภาพ

2.1 ปัจจัยที่เป็นอุปสรรคปัญหาต่อการเรียนรู้วัฒนธรรมไทยของนักศึกษาแลกเปลี่ยนชาวจีนมหาวิทยาลัยหัวเฉียวเฉลิมพระเกียรติ มีดังนี้

2.1.1 ด้านผู้เรียน กลุ่มตัวอย่างทั้งสองกลุ่มมีความคิดเห็นสอดคล้องกันว่าปัญหาและอุปสรรคที่สำคัญในด้านผู้เรียน คือ ผู้เรียนมีความด้อยทักษะในการสื่อสารภาษาไทย ผู้เรียนขาดการเตรียมความพร้อม ผู้เรียนขาดความไม่มุ่งมั่นตั้งใจ และความแตกต่างทางด้านวัฒนธรรมระหว่างวัฒนธรรมดั้งเดิมของผู้เรียนกับวัฒนธรรมใหม่

2.1.2 ด้านผู้สอน กลุ่มตัวอย่างทั้งสองกลุ่มมีความคิดเห็นสอดคล้องกันว่าปัญหาและอุปสรรคที่สำคัญในด้านผู้สอน คือ ผู้สอนพูดเร็วเกินไป ซึ่งผู้สอนได้แสดงความคิดเห็นเพิ่มเติมไว้ด้วยคือปัญหาเกี่ยวกับการที่ผู้สอนยังขาดความสามารถในการสื่อสารด้วยภาษาที่สอง และผู้สอนยังไม่เข้าใจวัฒนธรรมของผู้เรียน

2.1.3 ด้านการจัดการเรียนการสอน กลุ่มตัวอย่างทั้งสองกลุ่มมีความคิดเห็นสอดคล้องกันว่าปัญหาและอุปสรรคที่สำคัญในด้านการจัดการเรียนการสอน คือ ความยากของเนื้อหาเกี่ยวกับวัฒนธรรม

2.1.4 ด้านสภาพแวดล้อม กลุ่มตัวอย่างทั้งสองกลุ่มมีความคิดเห็นสอดคล้องกันว่าปัญหาและอุปสรรคที่สำคัญในด้านสภาพแวดล้อม คือ สถานที่และอุปกรณ์ไม่เหมาะสม และยังขาดบรรยากาศที่เอื้อต่อการเรียนรู้วัฒนธรรม โดยผู้สอนได้แสดงความคิดเห็นเพิ่มเติมเกี่ยวกับปัญหาเรื่องจำนวนผู้เรียนต่อกลุ่มที่ไม่เหมาะสมไว้อีกด้วย

2.2 แนวทางแก้ไขอุปสรรคปัญหาการเรียนรู้อาเซียนไทย มีดังนี้

2.2.1 ด้านผู้เรียน

1) แนวทางแก้ไขอุปสรรคปัญหาเรื่องผู้เรียนมีความด้อยทักษะในการสื่อสารภาษาไทย คือ ผู้เรียนควรสร้างพื้นฐานทักษะการใช้ภาษาไทยให้ดีตั้งแต่ช่วง 1-2 ปีแรกที่ศึกษาภาษาไทย ส่วนผู้สอนควรทดสอบความรู้พื้นฐานของผู้เรียนก่อนเรียนเพื่อปรับเนื้อหา ภาษา และกิจกรรมทางวัฒนธรรมให้เหมาะสมกับความสามารถของผู้เรียน รวมไปถึงการให้ความสนใจใส่ผู้เรียนที่มีพื้นฐานไม่ดีเป็นรายบุคคล

2) แนวทางแก้ไขอุปสรรคปัญหาเรื่องผู้เรียนขาดการเตรียมความพร้อม คือ ผู้เรียนควรอ่านเอกสารการสอนก่อนล่วงหน้า หากคำศัพท์ และความรู้เพิ่มเติมจากสื่อต่าง ๆ รวมไปถึงต้องทบทวนบทเรียนอย่างสม่ำเสมอ

3) แนวทางแก้ไขอุปสรรคปัญหาเรื่องผู้เรียนขาดความมุ่งมั่นตั้งใจ คือ ผู้เรียนต้องตั้งจุดมุ่งหมายของการเรียนรู้ ชัย และตั้งใจเรียน ในขณะที่ผู้สอนควรเลือกหัวข้อทางวัฒนธรรมที่เป็นประโยชน์สำหรับผู้เรียนในการนำไปใช้ในชีวิตประจำวัน เพื่อจูงใจให้ผู้เรียนอยากเรียนรู้ให้มากขึ้น

4) แนวทางแก้ไขอุปสรรคปัญหาเรื่องความแตกต่างทางด้านวัฒนธรรม คือ อธิบายอย่างเป็นเหตุเป็นผล เน้นการสอนด้วยวิธีปฏิบัติและลงพื้นที่จริงเพื่อให้เข้าใจวิถีชีวิต

2.2.2 ด้านผู้สอน

1) แนวทางแก้ไขอุปสรรคปัญหาเรื่องผู้สอนพูดเร็วเกินไป คือ ผู้สอนควรปรับจังหวะการพูดให้เหมาะสม ออกเสียงคำให้ชัดเจน หรืออาจพูดซ้ำ ๆ

2) แนวทางแก้ไขอุปสรรคปัญหาเรื่องผู้สอนขาดความสามารถในการสื่อสารด้วยภาษาที่สอง คือ ผู้สอนควรพัฒนาทักษะภาษาที่สองหรือสามเพื่อเพิ่มขีดความสามารถในการสอนระยะยาว ส่วนในระยะสั้นอาจใช้วิธีแปลคำศัพท์แทน

3) แนวทางแก้ไขอุปสรรคปัญหาเรื่องผู้สอนไม่เข้าใจวัฒนธรรมของผู้เรียน คือ ผู้สอนควรศึกษาเพิ่มเติมหรือใช้วิธีแลกเปลี่ยนความคิดเห็นระหว่างกัน โดยอาจใช้วิธีเปรียบเทียบวัฒนธรรมไทย-จีนในเชิงสร้างสรรค์เพื่อสร้างความเข้าใจให้แก่ผู้เรียน

2.2.3 ด้านการจัดการเรียนการสอน

1) แนวทางแก้ไขอุปสรรคปัญหาเรื่องความยากของเนื้อหา คือ ควรประเมินศักยภาพของผู้เรียนเพื่อปรับเปลี่ยนเนื้อหาให้เหมาะสม ปรับวิธีการเรียนการสอนด้วยการใช้วิธีสอนแบบบรรยายควบคู่กับการฝึก

ปฏิบัติ เน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง ซึ่งควรเลือกเนื้อหาเชิงวัฒนธรรมที่พบเห็นได้ง่ายในชีวิตประจำวัน และไม่ใช้ข้อมูลเก่าหรือข้อมูลที่แคบเกินไป

2.2.4 ด้านสภาพแวดล้อม

1) แนวทางแก้ไขอุปสรรคปัญหาเรื่องสถานที่และอุปกรณ์ไม่เหมาะสม คือ หลักสูตรหรือผู้สอนควรประสานงานไปยังหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเพื่อแก้ไขปัญหาห้องเรียน ห้องฝึกปฏิบัติ และอุปกรณ์การเรียนการสอนเพื่อให้อยู่ในสภาพที่พร้อมใช้งาน

2) แนวทางแก้ไขอุปสรรคปัญหาเรื่องจำนวนผู้เรียนต่อกลุ่มไม่เหมาะสม คือ หลักสูตรควรเสนอแนะผู้บังคับบัญชาเพื่อจัดกลุ่มผู้เรียนให้เหมาะสมกับการเรียนภาษา ซึ่งไม่ควรเกิน 25 คน/ กลุ่ม

3) แนวทางแก้ไขอุปสรรคปัญหาเรื่องการขาดบรรยากาศที่เอื้อต่อการเรียนรู้วัฒนธรรม คือ สนับสนุนให้ผู้เรียนเข้าร่วมกิจกรรมทางวัฒนธรรมของมหาวิทยาลัย และควรมีให้ผู้เรียนได้เรียนรู้ นอกสถานที่ เพื่อให้อยู่ในสภาพแวดล้อมที่สะท้อนวิถีชีวิตไทยอย่างแท้จริง

2.3 การส่งเสริมและพัฒนากิจการการเรียนการสอนวัฒนธรรมไทยให้แก่ผู้เรียนต่างชาติ โดยผู้สอนรายวิชาทางด้านวัฒนธรรมให้แก่ผู้เรียนต่างชาติ จำนวน 5 คน ได้เสนอแนวทางการพัฒนากิจการการเรียนการสอนไว้ดังนี้

2.3.1 ระดับผู้เรียน ควรมีความมุ่งมั่นตั้งใจ กระตือรือร้น เพิ่มความสามารถทางการใช้ภาษา และควรใช้สภาพแวดล้อมในประเทศไทยเป็นห้องเรียนสำหรับเรียนรู้ด้านวัฒนธรรม

2.3.2 ระดับผู้สอน ควรปรับกลวิธีการสอนให้เหมาะสมกับผู้เรียน เน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง เลือกเนื้อหาให้เหมาะสม ใช้สื่อที่ทันสมัยและกระตุ้นความสนใจ รวมทั้งควรนำสิ่งแวดล้อมภายในและภายนอกมหาวิทยาลัยมาเป็นส่วนหนึ่งของการสอนวัฒนธรรม

2.3.3 ระดับหลักสูตร ควรวางแผนจัดกลุ่มผู้เรียนให้เหมาะสม ทั้งระดับความสามารถด้านการใช้ภาษาและจำนวนต่อกลุ่ม และมีกิจกรรมหลากหลายให้เรียนรู้

2.3.4 ระดับมหาวิทยาลัย ควรตระหนักถึงความสำคัญของการเรียนรู้วัฒนธรรม ส่งเสริมและสนับสนุนเกี่ยวกับสถานที่ งบประมาณ และควรมีกิจกรรมที่ให้ผู้เรียนต่างชาติได้เข้าร่วมกับผู้เรียนชาวไทย

การอภิปรายผล

จากผลการวิจัยเรื่อง “การเรียนรู้วัฒนธรรมไทยของนักศึกษาแลกเปลี่ยนชาวจีน มหาวิทยาลัยหัวเฉียวเฉลิมพระเกียรติ” สามารถอภิปรายผลการศึกษาดังนี้

1. ด้านผลการวัดระดับการเรียนรู้วัฒนธรรมไทย

ระดับความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับวัฒนธรรมไทยของนักศึกษาแลกเปลี่ยนชาวจีน หลักสูตรศิลปศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาการสื่อสารภาษาไทยเป็นภาษาที่สอง มหาวิทยาลัยหัวเฉียวเฉลิมพระเกียรติ มีค่าเฉลี่ยของคะแนน คิดเป็นร้อยละ 73.73 อยู่ในเกณฑ์ระดับดี โดยมีคะแนนหลังการเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 ซึ่งเป็นผลมาจากหลักสูตรให้ความสำคัญกับการเรียนภาษาควบคู่กับวัฒนธรรม จึงจัดสอนรายวิชาเกี่ยวกับวัฒนธรรมไทยให้เรียนรู้อย่างหลากหลาย ตรงกับผลการศึกษาของ Fan Chunxia (2560) ที่กล่าวว่า รายวิชาเกี่ยวกับวัฒนธรรมไทยที่เปิดสอนในหลักสูตรศิลปศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาการสื่อสารภาษาไทยเป็นภาษาที่สอง มหาวิทยาลัยหัวเฉียว

เฉลิมพระเกียรติ เป็นรายวิชาวัฒนธรรมที่มีเนื้อหาความรู้ที่สอดคล้องกับคำอธิบายรายวิชาและจุดมุ่งหมายการเรียนรู้ รายวิชา รวมถึงมีระดับความยาก-ง่าย ที่เหมาะสมกับความต้องการของผู้เรียน ส่งผลให้นักศึกษาแลกเปลี่ยนชาวจีน เรียนรู้วัฒนธรรมไทยอย่างละเอียดชัดเจน ผู้สอนใช้วิธีการสอนที่หลากหลาย เหมาะสมและสอดคล้องกับเนื้อหา วัฒนธรรมในรายวิชานั้น ๆ ทำให้ผู้เรียนสนใจเรียนรู้วัฒนธรรมมากขึ้น ซึ่งผลจากการเรียนภาษาควบคู่กับวัฒนธรรม ส่งผลให้นักศึกษาแลกเปลี่ยนชาวจีนมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับวัฒนธรรมไทยดียิ่งขึ้น รวมไปถึงสามารถสื่อสาร ภาษาไทยได้ดียิ่งขึ้นอีกด้วย ฉะนั้น วัฒนธรรมจึงเป็นสิ่งสำคัญสำหรับการเรียนภาษา เช่นเดียวกับที่ Nostand (อ้างถึง ใน ธิติญา แสงมณี, 2546) กล่าวไว้ว่า การเรียนรู้ภาษาโดยปราศจากความเข้าใจเกี่ยวกับการดำเนินชีวิตของเจ้าของ ภาษานั้น ผู้เรียนจะไม่สามารถสื่อความหมายได้อย่างครบถ้วนและไม่เพียงพอสำหรับการติดต่อในยุคปัจจุบัน

2. ด้านปัจจัยที่มีผลต่อการเรียนรู้วัฒนธรรมไทย

ปัจจัยที่มีผลต่อการเรียนรู้วัฒนธรรมไทยของนักศึกษาแลกเปลี่ยนชาวจีน หลักสูตรศิลปศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาการสื่อสารภาษาไทยเป็นภาษาที่สอง มหาวิทยาลัยหัวเฉียวเฉลิมพระเกียรติ มี 4 ปัจจัยหลัก ได้แก่ ปัจจัย ด้านผู้เรียน ปัจจัยด้านผู้สอน ปัจจัยด้านการจัดการเรียนการสอน และปัจจัยด้านสภาพแวดล้อม ซึ่งทั้งสี่ปัจจัยมี ผลกระทบต่อผลสัมฤทธิ์ทางการศึกษาเป็นอย่างยิ่ง ทั้งเป็นส่วนสนับสนุนการเรียนรู้และเป็นอุปสรรคต่อการเรียนรู้ สอดคล้องกับที่ วลัยรัตน์ จันทรเสมา (2554) กล่าวไว้ว่า ตัวแปรสำคัญที่มีอิทธิพลต่อการเรียนรู้และทำให้แต่ละบุคคล เรียนรู้ได้มากน้อยไม่เท่ากัน ประกอบด้วย ผู้เรียน บทเรียนและวิธีสอน และผู้สอน ในขณะที่ ปรียาพร วงศ์อนุตรโรจน์ (2543) ได้กล่าวเพิ่มเติมในประเด็นที่ว่า สภาพแวดล้อมในชั้นเรียนและบรรยากาศของโรงเรียนก็เป็นส่วนส่งเสริมหรือ บั่นทอนการเรียนรู้เช่นกัน

2.1 ปัจจัยที่สนับสนุนการเรียนรู้ พบว่า ปัจจัยด้านผู้สอนมีค่าเฉลี่ยสูงสุด มีค่าเฉลี่ย 4.65 อยู่ในระดับดี มาก ซึ่งสอดคล้องกับผลการศึกษาของ ชนิดา ยอดสาลี และกาญจนา บุญส่ง (2559) ที่สรุปว่าปัจจัยที่ส่งผลต่อ ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนมากที่สุดคือปัจจัยด้านผู้สอน ไม่ว่าจะเป็นพฤติกรรมการสอน คุณภาพการสอน และ ประสิทธิภาพการสอน ล้วนแต่มีผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของผู้เรียน ดังนั้น เหตุที่ทำให้ผู้สอนเป็นปัจจัยสนับสนุน การเรียนรู้ด้านวัฒนธรรมสูงสุด เพราะหลักสูตรมีบุคลากรมีความรู้ความสามารถที่ได้นำประสบการณ์มาใช้ในการ พัฒนาการสอนอย่างมีประสิทธิภาพ เช่นเดียวกับที่กลุ่มตัวอย่างมองว่าผู้สอนรายวิชาทางวัฒนธรรมไทยเป็นผู้มีความรู้ ลึกในเนื้อหาวัฒนธรรมไทยเป็นอย่างดี มีวิธีการสอนที่หลากหลาย มีการกำหนดรูปแบบและจัดการเรียนการสอนได้ อย่างเหมาะสม จึงนับเป็นส่วนสำคัญที่ทำให้ผู้เรียนเข้าใจวัฒนธรรมไทยมากยิ่งขึ้น ส่วนปัจจัยรองลงมาคือ ด้านการ จัดการเรียนการสอน มีค่าเฉลี่ย 4.50 อยู่ในเกณฑ์ระดับดี ด้านผู้เรียน มีค่าเฉลี่ย 4.24 อยู่ในเกณฑ์ระดับดี และด้าน สภาพแวดล้อม มีค่าเฉลี่ย 4.13 อยู่ในเกณฑ์ระดับดี ตามลำดับนั้น ก็ถือว่ามีส่วนสำคัญต่อประสิทธิภาพของการเรียนรู้ เช่นกัน ดังที่ ธนวัฒน์ อรุณสุขสว่าง (2558) ได้นำเสนอผลการศึกษาว่าปัจจัยด้านผู้เรียนและด้านโรงเรียนมี ความสัมพันธ์แบบพหุคูณกับความสามารถในการเรียนภาษา อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.001

2.2 ปัจจัยที่เป็นอุปสรรคปัญหา พบว่า ทุกปัจจัยยังมีข้อบกพร่องอยู่ โดยเฉพาะในด้านผู้เรียนและด้าน สภาพแวดล้อม ซึ่งในด้านผู้เรียนนั้น ทักษะการใช้ภาษาเป็นอุปสรรคสำคัญที่ขัดขวางการเรียนรู้มากที่สุด เพราะการ เรียนรู้วัฒนธรรมต้องใช้ภาษาควบคู่ไปด้วย สอดคล้องกับที่ โพยมรัตน์ นพรัตน์ (2558) อธิบายว่า การเรียนรู้ วัฒนธรรมของชนชาติเจ้าของภาษาเป็นสิ่งจำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องกระทำควบคู่ไปกับการเรียนการสอนภาษา เพราะ การใช้ภาษาเพื่อการสื่อความหมายและความเข้าใจของคนในสังคม ไม่ว่าจะเป็นภาษาพูดหรือภาษาเขียนมักจะแฝงไป

ด้วยความเชื่อ ค่านิยม เจตคติ ความรู้สึกนึกคิด การเรียนการสอนภาษาจึงจำเป็นต้องสอนควบคู่ไปกับวัฒนธรรม เพื่อให้ผู้เรียนเข้าใจวัฒนธรรมและมีเจตคติที่ถูกต้อง ดังนั้น หากผู้เรียนมีพื้นฐานการใช้ภาษาไทยไม่ดี จะทำให้เรียนเนื้อหาวัฒนธรรมได้ยาก และกลายเป็นอุปสรรคสำคัญที่ขัดขวางการเรียนรู้วัฒนธรรมไทยดังที่ปรากฏอยู่ในผลการวิจัยครั้งนี้ ส่วนในด้านของสภาพแวดล้อม พบอุปสรรคเกี่ยวกับเรื่องผู้เรียนยังขาดการสัมผัสกับบรรยากาศและประสบการณ์จริงเกี่ยวกับวัฒนธรรมไทย ทั้งนี้ เป็นผลสืบเนื่องมาจากการสถานการณ์การแพร่ระบาดของโควิด-19 ที่ส่งผลให้มีการปรับเปลี่ยนการสอนในรูปแบบออนไลน์และเน้นเรียนรู้ผ่านสื่อวิทัศน์มากกว่าการลงพื้นที่จริง แต่โดยปกติแล้วหลักสูตรได้คำนึงถึงการใช้สิ่งแวดล้อมภายในมหาวิทยาลัยและชุมชนเป็นแหล่งเรียนรู้ทางด้านวัฒนธรรม ด้วยการจัดทัศนศึกษาและจัดกิจกรรมเรียนรู้วิถีชีวิตในชุมชน เพราะตระหนักดีว่าวิธีการเรียนรู้วัฒนธรรมของเจ้าของภาษาที่ดีที่สุดคือการเรียนรู้จากประสบการณ์จริง สอดคล้องกับที่ วิไลภรณ์ ฤทธิคุปต์ (2561) กล่าวว่าไว้ว่า เพื่อให้ผู้เรียนสามารถดำรงชีวิตอยู่ในสังคมในยุคแห่งความเปลี่ยนแปลงได้อย่างมีคุณภาพ การจัดการเรียนรู้ที่มีประสิทธิภาพสูงที่จะนำพาผู้เรียนให้มีทักษะแห่งศตวรรษที่ 21 แนวทางหนึ่งก็คือการจัดการเรียนรู้โดยใช้ชุมชนเป็นฐาน ดังนั้น การจัดสภาพแวดล้อมให้เอื้อต่อการเรียนรู้วัฒนธรรมไทย หรือการใช้สภาพแวดล้อมรอบตัวมาเป็นตัวช่วยสอนในการสอนภาษาและวัฒนธรรมไทยให้แก่ชาวต่างชาติ จึงเป็นสิ่งที่จะช่วยเพิ่มประสิทธิภาพการเรียนรู้ได้เป็นอย่างดี

3. ด้านแนวทางส่งเสริมและพัฒนา

การส่งเสริมและพัฒนาศาสตร์การเรียนรู้วัฒนธรรมไทยของนักศึกษาแลกเปลี่ยนชาวจีนให้มีประสิทธิภาพนั้น จะต้องแก้ไขอุปสรรคปัญหาที่ขัดขวางการเรียนรู้ให้ได้เสียก่อนและใช้ความร่วมมือร่วมใจของทุกฝ่าย ทั้งในระดับผู้เรียน ผู้สอน หลักสูตร และมหาวิทยาลัย ร่วมกันวางแผนการพัฒนาการเรียนการสอน กล่าวคือ ผู้เรียนต้องมีความมุ่งมั่นตั้งใจ ผู้สอนต้องพัฒนาศักยภาพความสามารถทางภาษาที่สอง ปรับเนื้อหาและจัดการเรียนการสอนให้เหมาะสม ส่วนหลักสูตรและมหาวิทยาลัยนั้น นับว่ามีบทบาทสำคัญในการสร้างบรรยากาศและประสบการณ์การเรียนรู้ทางวัฒนธรรมให้แก่ผู้เรียนชาวต่างชาติเป็นอย่างมาก จึงควรส่งเสริมการเรียนรู้จากประสบการณ์จริงร่วมกับชุมชนเจ้าของวัฒนธรรมนั้น ๆ เหมือนดังที่ ปัทมา ดีลัน และคณะ (2560) กล่าวว่าการศึกษาวัฒนธรรมไม่ใช่การเรียนรู้ภาคทฤษฎี การจะทำให้ผู้เรียนเห็นคุณค่าในวัฒนธรรมของผู้อื่นที่แตกต่างจากตนเอง จะต้องสร้างหรือพัฒนาความสามารถในการคิดวิเคราะห์ คิดสังเคราะห์ อาทิ การจัดการเรียนรู้โดยใช้ชุมชนเป็นฐาน (Community-based Learning Management : CBLM) ต้องให้ผู้เรียนเป็นศูนย์กลางและบูรณาการร่วมกับเนื้อหาทางวัฒนธรรม ซึ่งเป็นแนวทางที่จะทำให้การจัดการเรียนการสอนวัฒนธรรมเป็นไปได้อย่างมีประสิทธิภาพ

ข้อเสนอแนะ

1 ข้อเสนอแนะ สำหรับการนำงานวิจัยนี้ไปใช้

1.1 หลักสูตรที่จัดการเรียนการสอนภาษาไทยให้แก่ชาวต่างชาติสามารถนำผลการวิจัยไปใช้เพื่อแก้ไขปัญหาข้อบกพร่องและสร้างแนวทางการพัฒนาผู้เรียนต่างชาติที่ศึกษาภาษาไทยเป็นภาษาที่สองได้

1.2 แบบทดสอบวัดระดับความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับวัฒนธรรมไทยที่จัดสร้างขึ้นสำหรับใช้ในงานวิจัยนี้ กำหนดหัวข้อจากเนื้อหาในหลักสูตรศิลปศาสตร สาขาวิชาการสื่อสารภาษาไทยเป็นภาษาที่สอง มหาวิทยาลัยหัวเฉียวเฉลิมพระเกียรติ และผ่านทดสอบคุณภาพเพื่อคัดเลือกและปรับปรุงข้อคำถามให้เหมาะสม ซึ่งสามารถนำไปใช้ทดสอบ

ความรู้เกี่ยวกับวัฒนธรรมไทยเบื้องต้นได้ แต่ยังไม่ถือเป็นแบบทดสอบมาตรฐานสำหรับทุกหลักสูตร ผู้นำไปใช้จึงควรปรับให้เหมาะสมกับเนื้อหาของแต่ละหลักสูตร

2. ข้อเสนอแนะ สำหรับการวิจัยในครั้งต่อไป

- 2.1 ควรศึกษาวิธีการสอนรูปแบบต่าง ๆ สำหรับนำมาใช้สอนวัฒนธรรมไทย
- 2.2 ควรศึกษาเกี่ยวกับการสอนวัฒนธรรมไทยให้แก่ผู้เรียนต่างชาติที่มีระดับความรู้แตกต่างกัน
- 2.3 ควรศึกษาเกี่ยวกับการจัดทำเอกสารคำสอนหรือตำราที่จะนำมาใช้สอนวัฒนธรรมไทยให้แก่ผู้เรียนต่างชาติได้อย่างเหมาะสม
- 2.4 ควรศึกษาวิจัยเพื่อสร้างแบบทดสอบมาตรฐานสำหรับวัดระดับความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับวัฒนธรรมไทย สำหรับผู้เรียนภาษาไทยในฐานะภาษาที่สอง

องค์ความรู้ที่ได้รับจากงานวิจัย

งานวิจัยนี้ทำให้ได้แบบทดสอบวัดระดับความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับวัฒนธรรมไทยของผู้เรียนภาษาไทยในฐานะภาษาที่สอง ซึ่งเป็นแบบทดสอบที่ได้ผ่านการตรวจสอบคุณภาพตามแนวทางการสร้างแบบทดสอบ และยังเป็นแนวทางนำไปสู่การพัฒนาเป็นแบบทดสอบมาตรฐานเพื่อวัดผลการเรียนรู้วัฒนธรรมไทยของผู้เรียนต่อไป อีกทั้งยังทำให้ทราบปัจจัยที่มีผลต่อความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับวัฒนธรรมไทยของนักศึกษาชาวจีน ทั้งปัจจัยสนับสนุนและปัจจัยที่เป็นอุปสรรคปัญหา เพื่อใช้เป็นแนวทางสำหรับพัฒนาหรือปรับปรุงการจัดการเรียนการสอนรายวิชาที่มีเนื้อหาเกี่ยวข้องกับวัฒนธรรมให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

เอกสารอ้างอิง

- ชนิดา ยอดสาลี, และ กาญจนา บุญส่ง. (2559). ปัจจัยที่ส่งผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาประจวบคีรีขันธ์ เขต 2. *วารสารมหาวิทยาลัยศิลปากร*, 9(1), 1208-1223.
- ธนวัฒน์ อรุณสุขสว่าง. (2558). ปัจจัยที่ส่งผลต่อความสามารถในการใช้ภาษาอังกฤษตามทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ของนักเรียนมัธยมศึกษาปีที่ 6 เขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 2 เพื่อรองรับการเข้าสู่ประชาคมอาเซียน. *วารสาร Veridian E.Journalมหาวิทยาลัยศิลปากร*, 8(2), 493-505.
- ธิดิญา แสงมณี. (2546). *สภาพปัญหาและแนวทางการจัดการเรียนการสอนวิชาภาษาไทยสำหรับนักเรียนชาวต่างชาติโรงเรียนนานาชาติเชียงใหม่*. (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ). มหาวิทยาลัยเชียงใหม่, เชียงใหม่.
- ปัทมา ดีลั่น, ปรียาภรณ์ ชูแก้ว, และ ศรีอังคาร ถาวโรฤทธิ์. (2560). เทคนิคการจัดการเรียนรู้เพื่อแก้ปัญหาการเรียนการสอนวิชาวัฒนธรรมจีน ในระดับอุดมศึกษา. *วารสารอินทนิลทักษิณสาร(ฉบับพิเศษ)*, 12(3), 101-125.
- ปรียาพร วงศ์อนุตรโรจน์. (2543). *การบริหารงานวิชาการ*. กรุงเทพมหานคร: ศูนย์สื่อเสริมกรุงเทพ.
- โพยมรัตน์ นพรัตน์. (2558). วัฒนธรรมกับความหมาย. *วารสารมนุษยศาสตร์ปริทัศน์*, 7(1), 15.

- มหาวิทยาลัยหัวเฉียวเฉลิมพระเกียรติ. (2560). *หลักสูตรศิลปศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาการสื่อสารภาษาไทยเป็นภาษาที่สอง ฉบับปรับปรุง พ.ศ.2560*. สมุทรปราการ: มหาวิทยาลัยหัวเฉียวเฉลิมพระเกียรติ.
- วลัยรัตน์ จันทรเสมา. (2554). *ความสามารถในการสื่อสารแบบวัจนภาษาของเด็กปฐมวัย โดยใช้กิจกรรมการเรียนรู้การสอนแบบจิตปัญญา*. (วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต). มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ, กรุงเทพมหานคร.
- วิไล ธรรมวาจา. (2561). การศึกษาปัญหาการกล่าวสุนทรพจน์ภาษาไทยของนักศึกษาจีน มหาวิทยาลัยหัวเฉียวเฉลิมพระเกียรติ. *วารสารศิลปศาสตร์ปริทัศน์*, 13(26), 28-38.
- วิไลภรณ์ ฤทธิคุปต์. (2561). การจัดการเรียนรู้โดยใช้ชุมชนเป็นฐาน : กลยุทธ์การจัดการเรียนรู้ที่มีประสิทธิภาพของครูในศตวรรษที่ 21. *วารสารบัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงราย*, 11(3), 179-191.
- Fan Chunxia. (2560). *การเรียนรู้วัฒนธรรมไทยจากหลักสูตรศิลปศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาการสื่อสารภาษาไทยเป็นภาษาที่สอง ของนักศึกษาแลกเปลี่ยนชาวจีนในมหาวิทยาลัยหัวเฉียวเฉลิมพระเกียรติ*. (วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต). มหาวิทยาลัยหัวเฉียวเฉลิมพระเกียรติ, สมุทรปราการ.